

Del *Diccionari balear* al *Diccionari català-valencià-balear*: una etapa transitòria

MARIA PILAR PEREA *Universitat de Barcelona*

RESUM: Es dona a conèixer una carta oberta que Alcover va redactar, presumiblement el 1918, on exposa la nova orientació que havia de prendre el seu diccionari, un cop havia perdut el suport dels membres de l'Institut d'Estudis Catalans i dels polítics de Catalunya.

PARAULES CLAU: lexicografia, història de la lingüística, català.

ABSTRACT: The article reveals the open letter Antoni M. Alcover wrote, in all likelihood in 1918, explaining the new direction he was proposing to give to his dictionary now that he had lost the support of the Institut d'Estudis Catalans and of Catalan politicians.

KEYWORDS: lexicography, history of linguistics, Catalan.

1. Introducció

Són ben coneguts els avatars que va experimentar la publicació del *Diccionari català-valencià-balear* i la problemàtica suscitada arran del títol que adoptà a causa del trencament de les relacions entre Antoni M. Alcover i les forces polítiques i culturals del Principat. Basant-se en una motivació pragmàtica, com indica Francesc de B. Moll en la introducció de la segona edició de l'obra, «[p]er guanyar-se les simpaties de les regions valenciana i balear davant l'avversió dels catalans» (p. XV),¹ el nou nom en

NOTA. Aquest treball s'adscriu en el projecte d'investigació «Portal de léxicos y gramáticas dialectales del catalán del siglo XIX» (FFI2010-18940 (subprograma FILO)), finançat pel Ministerio de Ciencia e Innovación.

1. Vegeu, especialment, ALCOVER (p. 504 i s.) per a la justificació d'aquest títol, en el marc del tercer manifest —«Triunf colossal de l'Obra del Diccionari contra l'*Institut d'Estudis Catalans* i *La Lliga regionalista* ab En Puig i Cadafalch per cap i En Cambó per còmplic» (ALCOVER 1919, p. 381-508)—, i ALCOVER (p. 86, n. 13 i s.), en el quart manifest —«Triunf definitiu, absolut i consumat de l'Obra del diccionari dins les Corts d'Espanya contra el Rey Herodes i els Caifassos de la Lliga Regionalista ab tota la gatzor i escolans d'amèn que per treure'n estella i per por de la por elze van cou cou» (ALCOVER 1920, p. 64-182).

podia facilitar la difusió i la comercialització futures. Es creu, doncs, que el projecte original d'Alcover de fer un «inventari, tot lo complet que sabrem, de la riquesa, de la opulència imponderable, estupenda, que en paraules, frases, adagis, modismes y formes té escampada y espargida la nostra llengua dins els nombrosos monuments escrits dels seus fills del sitgle XI ensà» (ALCOVER 1901, p. 7), encapçalat inicialment amb el títol de *Diccionari de la llengua catalana*, donà lloc posteriorment a l'actual *Diccionari català-valencià-balear*.

Fa uns anys (vegeu PEREA 2001), ja es va assenyalar que la transició d'un títol a l'altre no fou tan directa, atès que, per raó de la pèrdua del suport econòmic i moral de Catalunya, un Alcover ressentit, frustrat i desenganyat, va considerar temporalment constrènyer l'abast del seu projecte i fer un *Diccionari Balear*. Una sèrie d'articles, amb el títol de «La personalidad llingüística de Mallorca», publicats a *La Vanguardia Balear* entre els mesos de gener i març de 1919, juntament amb una carta oberta, de l'11 de gener d'aquell any, dirigida al president del Foment del Civisme i al director del periòdic, en aquells moments, Jaume Comas Cladera i Jeroni Massanet Beltran, respectivament, i publicada en el mateix diari, semblaven donar suport a aquesta hipòtesi. Malgrat les reticències que aquesta conjectura suscità entre alguns alcoveristes, l'original d'una carta oberta, redactada pel canonge, que es troba al Fons Alcover-Moll, i un escrit de Jaume Comas, datat el 31 de gener de 1919, acaben per confirmar aquesta suposició. La voluntat de fer un *Diccionari balear* tingué, sortosament per a tots, una durada ben minsa: arrenca molt probablement a principis del 1918 i acaba a mitjan 1919, quan comença la petició de fons públics per dur endavant el diccionari.

L'objectiu d'aquest article és donar a conèixer l'esmentada carta oberta, fent-hi constar les diferències respecte de la que es publicà a *La Vanguardia Balear*. En els annexos també s'hi afegeix la resposta de Comas, que confirma el viratge local que semblava que havia de prendre el diccionari. Paral·lelament, es prova de justificar la conducta d'Alcover i es conjectura sobre l'origen de la denominació definitiva del diccionari.

2. Motivacions i justificacions de la carta oberta

La carta oberta manuscrita es troba dins la capsa 83² del Fons Alcover i no està datada, però es devia de redactar l'any 1918, atès que esmenta el manifest publicat

2. Curiosament, aquesta no és una de les capsos habituals que emmagatzemaven les cartes rebudes per Alcover, les quals poden tenir una ordenació doble: d'acord amb la tipologia de l'escrit («Cartes a Mn. Alcover que ofereixen especial importància») o d'acord amb un criteri cronològic (del 1882 al 1928). En altres capsos s'ha trobat una xifra molt reduïda de cartes rebudes, i, encara més residualment, còpia de les trameses pel manacorí.

en el «darrer nombre» del *Bolletí del Diccionari de la llengua catalana*, el qual devia ser el número 6 del tom X, corresponent als mesos de juny-juliol-agost-setembre de 1918. El manifest, titulat «An els Srs. Diputats del Principat i a tots els amadors de la Llengua Catalana» (ALCOVER 1918-1919, p. 81-161), és el primer dels cinc escrits que recullen els greuges rebuts per Alcover, i que esclaten arran de la seva deposició com a president de la Secció Filològica el 1917.

La carta manté el to virulent dels manifestes i centra les seves crítiques particularment en Josep Puig i Cadafalch, aleshores president de la Mancomunitat, i del qual havia rebut, el 23 de juliol de 1918, un escrit en què reprovava les declaracions del manifest. Desprotegit, doncs, del suport oficial del Principat, Alcover es decideix a demanar ajut novament a entitats locals; i, així, tramet cartes de sol·licitud a l'ajuntament de Palma mitjançant el contacte que mantenia amb el polític i historiador Benet Pons i Fàbregues, i el 1919 reprèn la relació amb Catalunya a través del polític Alfons Sala i Argemí, el qual havia fundat aquell mateix any la Unión Monárquica Nacional. És durant aquest període quan estableix contactes amb l'advocat i polític Jeroni Massanet Beltran.

Per bé que ideològicament allunyat de Massanet, a la fi del 1917, amb vista a l'obtenció d'un possible ajut econòmic del Foment del Civisme, Alcover, sense gaires escrúpols, s'hi posa en contacte, fet que genera una resposta esperançadora: «Cuenta siempre con nuestro concurso para la grande obra del Diccionario y crea que solo siento que haya de ser tan mezquino», com es pot llegir en una targeta de visita redactada pel polític el 2 de novembre de 1917.

Vinculats des d'aquell moment, Massanet cedeix *La Vanguardia Balear* com a plataforma per obtenir l'adhesió de col·laboradors per al nou projecte: el *Diccionari balear*; i és per aquest motiu que hi acull la publicació de «La personalitat llingüística de Mallorca», en la qual, entre altres coses, s'enalteix la pròpia varietat dialectal i es critica la voluntat unificadora del Principat, la qual, segons Alcover, té uns efectes tan perniciosos. Aquesta actitud és també adoptada pel mateix Massanet, en els escrits creuats entre tots dos, que també apareixen a *La Vanguardia Balear*. Així, en la carta de l'advocat, del 7 d'agost de 1918, es llegeix: «La Junta Directiva de esta Sociedad acordó por una[ni]midad felicitar a V. S. efusivamente por haber defendido en el seno del Instituto de Estudios Catalanes la personalidad lingüística mallorquina que intentaban anular algunos elementos que a pesar de mostrarse partidarios del regionalismo más absoluto, no tenían al parecer inconveniente alguno en sacrificar a una unidad en que no debieron haber ni pensado, las formas dialectales que nuestro idioma natural toma en cada una de las regiones que lo hablan».

En aquest ambient i durant aquests mesos es devia redactar la carta oberta, de la qual s'ignora la possible difusió. Més endavant, aquest escrit s'adaptà, amb poques modificacions gràfiques i de contingut, com es pot veure en els annexos, per a la seva publicació a *La Vanguardia Balear*. Alcover, a més de cercar col·

laboradors «mallorquins, menorquins i eyvissencs *concients* i de bona voluntat, que estimen, no just de boca, sino de fets, la terra nadiu i lo bon nom, lo progrés i la cultura d'ella», hi exposa la seva nova resolució lexicogràfica: «Devant l'actitut dels *Cacics* de Barcelona (els polítics: En Puig i Cadafalch i companyia; els gramaticals: En Fabra i companyia), jo he resolt seguir l'*Obra del Diccionari*, donant-li un caràcter primordialment *balear*, de manera que result propiament lo *Diccionari Balear*».

No hi ha dubte, doncs, de l'orientació passatgera que sembla que havia de prendre el diccionari. Aquesta reducció d'horitzons es pot explicar des de dues perspectives:

1. Des d'un punt de vista psicològic: aplicant-hi òptica actual, i amb una certa càrrega de prevenció i de partidisme oposat, els manifestes d'Alcover i tota la tracalada dialèctica que incorporen, desperten, com a màxim, una certa rialla, i ben poca afecció i empatia. Cal destacar, però, que cap de les acusacions que contenen mai no van ser contradites. Amb una visió fredament racional, s'hauria aconsellat a Alcover, en aquelles circumstàncies, que deixés córrer el seu projecte, o que provés de subsumir-se a la voluntat de les noves forces polítiques i als interessos i les visions dels membres de l'Institut d'Estudis Catalans. Si aquestes solucions ja són per elles mateixes ben poc convincents, després de tants d'esforços i penúries, molt probablement el manacorí ni se les devia haver plantejat. Endut per una certa «racionalitat», l'any 1918 ja devia veure que l'objectiu de fer un diccionari «complet» era impossible, i atès que tenia prou material recopilat durant les seves eixides insulars, aquest podia adquirir prou entitat per esdevenir un *Diccionari balear*. De fet, simplement havia de fer créixer l'abast dels diccionaris que, constrets a Mallorca i Menorca, ja s'havien publicat durant el segle XIX. En aquesta nova orientació hi havia, molt probablement, un cert despit envers el Principat, però mai no hi hagué una voluntat de generar una varietat «gonella» renegant del contacte amb el català. Simplement era una fugida endavant perquè no quedés ensulsiat l'edifici lexicogràfic al qual havia dedicat tants d'esforços. La focalització cap a les illes també es pot explicar per la desafecció d'alguns col·laboradors de Catalunya, que, en aquells moments, es donen de baixa de l'*Obra del Diccionari*.³

2. Des d'un punt de vista econòmic: Alcover havia definit sempre el seu diccionari com una «obra col·lectiva»; però, a més de la mà d'obra, necessità, ja des dels inicis, el suport econòmic institucional. Tot al llarg del seu periple, l'*Obra del Diccionari*, a banda dels més de 1500 col·laboradors, comptà amb l'ajut d'institucions catalanes i balears. Si el 1918 les entitats mallorquines responien positivament a la

3. Així, en el revers d'un escrit de Massanet, sense data, es pot llegir, amb lletra d'Alcover, el següent: «Baixes del Bolletí / En Jusep Maria Llebaria de Barcelona / En Fidel de Moragas, En Joan Cartanyá, En Miquel Domingo, Valls / N'Antoni Añón – Xerta / En Francesc Pi i Serra – Terrassa / En Lluís Segalá – Barcelona / En Joaquím Lafont – Barcelona».

demanda, té un cert sentit aquest nou rumb del diccionari. De València, Alcover n'obtingué suport moral; en general, l'econòmic⁴ fou escadusser, per bé que eren els «dobbers», en definitiva, els que permetrien l'eclosió pública de l'obra.

Tots dos punts de vista motivaren que, per tirar endavant el diccionari –fos d'espectre reduït o ampli–, Alcover hi aplicqués la màxima maquiavèlica: «el fi justifica els mitjans». Í així s'aproximà a Jeroni Massanet o a Alfons Sala. Uns mesos més tard arribarà, en paraules de MOLL (1996, p. 193 i s.), «Una idea genial d'un pagès», que explica la represa dels objectius inicials de l'obra, encaminant, per consell de Pere Josep, germà d'Alcover, la sol·licitud d'ajut econòmic dirigida al govern de Madrid i la conversió del diccionari en una «obra nacional» en sentit ampli. La possible resposta positiva a la seva petició fa congriar noves esperances al manacorí, que dedica aleshores tots els seus esforços a aconseguir un suport favorable mitjançant la tramesa d'un bon esplet de cartes: «Basta dir que en dos o tres dies escriguí coranta quatre cartes, de dues i tres planes quiscuna, i n'hi hagué tot un raig de quatre planes» (ALCOVER 1918-1919, p. 435).

3. El nom del diccionari

Sense tenir encara cap resposta de Madrid, Alcover decideix que el seu diccionari havia d'esdevenir «català-valencià-balear». Aquesta nova denominació es troba per primer cop en el tom X del *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana* (juny de 1919), en les pàgines del tercer manifest, en el qual s'inclou la reproducció de la instància que Alcover adreça al «Gobierno de S. M. el rey de España» (ALCOVER 1918-1919, p. 426-434), datada el 26 de febrer de 1919. I es repeteix quan se'n coneix la resposta, en l'article del mateix *Bolletí*: «Triunf colossal de l'Obra del Diccionari»; en concret, en el paràgraf següent: «¿En què consisteix aqueix triumf de l'Obra del Diccionari? Doncs que per voluntat terminant de S. M. lo Senyor Rey N'Alfons XIII i per acort del seu Govern i ab lo beneplàcit de tots els caporals de la Política de Madrid, l'Estat pren come cosa seua l'Obra del Diccionari, se compromet solemnement a sufragar tot lo llayt, totes les despeses de l'Obra, posant dins el Presupost la consignació necessària per dur a cap lo *Diccionari Català-Valencià-Balear*» (ALCOVER 1918-1919, p. 373). D'aleshores ençà, la denominació s'estén entre els col·laboradors. La primera referència epistolar que s'ha documentat apareix en un escrit del fonetista E.F.E. Suddard, adreçat a Alcover el 5 de maig de 1919: «Your very interesting card has just come to hand. My heartiest congratula-

4. Se sap, per una notícia publicada a *Las Provincias*, el 30 de gener de 1930, que l'Ajuntament de València atorgà una subvenció de 500 pessetes per ajudar a la publicació del *Diccionari català-valencià-balear*.

tions in connection with the Diccionari Català-Valencià-Balear. All the news is splendid. It goes without saying that I am altogether at your disposal».

Atesa la motivació expressada per Alcover —«No, no vull ésser pus víctima de la prevenció que hi ha a València i a les Balears contra lo *català*» (ALCOVER 1918-1919, p. 506)—, reproduïda assuaujadament per Moll al començament d'aquest article, es podria conjecturar que el terme *Diccionari balear* donà lloc, en expandir-se'n l'abast, a la denominació *Diccionari català-valencià-balear*,⁵ malgrat ésser, com el mateix manacorí indica, «*catalana* la llengua de les Balears i del Reyne de València, i que negú ho ha sostengut ab més valentia que jo» (ALCOVER 1918-1919, p. 506).

Referències bibliogràfiques

A. M. ALCOVER, *Lletra de Convit que a tots els amichs d'aquesta llengua envia Mossèn Antoni M.ª Alcover, Pre Vicari General de Mallorca*, Palma de Mallorca: Estampa de Felip Guasp, 1901.

A. M. ALCOVER, *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana*, tom X, Ciutat de Mallorca: Estampa de N'Amengual y Muntaner, 1918-1919.

A. M. ALCOVER, *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana*, tom XI, Ciutat de Mallorca: Estampa de N'Amengual y Muntaner, 1920.

A. M. ALCOVER; F. de B. MOLL, *Diccionari català-valencià-balear* [DCVB], segona edició, Palma de Mallorca: Moll, 1962-1968.

F. CARRERAS CANDI, «El lenguaje valenciano», *Geografía general del reino de Valencia*, Barcelona: Establecimiento Editorial de Alberto Martín, 1920-1927, p. 353-742.

J. MASSOT (en premsa), «L'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i les "Normes" de l'Institut d'Estudis Catalans», dins *Les Normes de Castelló*, Castelló: Universitat Jaume I.

F. de B. MOLL, *Un home de combat (Mossèn Alcover)*, segona edició, Palma: Moll, 1996.

M. P. PEREA, «La momentània i incompleta reconducció balear de l'Obra del Diccionari: A. M. Alcover i la "Personalitat llingüística de Mallorca"», *Llengua & Literatura*, núm. 12, 2001, p. 237-297.

— (2008), *Epistolari d'Antoni M. Alcover (1880-1931)*, Palma: Moll, 2008.

— (2011), *El Diccionari català-valencià-balear i les seves fonts bibliogràfiques*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Annexos

1. Carta oberta d'Antoni M. Alcover

†

Carta Uberta.

Molt senyor meu i amic⁶: li remet⁷ lo derrer nombre de mon *Bolletí del Diccionari*⁸ que clou lo meu *Manifest* sobre lo conflicte que m'han armat els estornells de l'*Institut d'Estudis Catalans*, que, després de ferme'n President, inimics com son casi tots de la llengua de les Balears i del Regne de València i de totes les comarques de Catalunya espanyola i francesa que no s'acomoden ni se subjecten an el català bordissenc de Barcelona, han acabat per ferme impossible la vida de President, fent l'obstrucció més obstinada i salvatge a l'*Obra del diccionari*, vexantme de la manera més indigna.

És públic i notori que fa devers devuyt anys que treball per dur a cap aquesta *Obra*, gastantm'hi de la meua butxaca mils i mils de pessetes en llibres de filologia,⁹ [casi tots caríssims],¹⁰ i en viatges [d'estudi] per tots els territoris que parlen la nostra llengua i per França, Alemanya, Itàlia i Suïssa a fi d'anostrarme ab els grans professors que hi ha allà de Filologia, que tots me reberen brassos uberts i m'*oferiren més formatge que pa*, com aquell qui diu.

Res d'això m'agraeixen els passarells de l'*Institut [d'Estudis Catalans]* ab llur caporal En Puig i Cadafalch, que dins lo clos de la Diputació de Barcelona, Mancomunidad, *Lliga Regionalista* i *Institut*¹¹ mana tan despòticament com may ho pogués fer lo Czar de totes les Rússies, resultant dins aqueixes entidats barcelonines l'autonomia que hi ha implantada, una verdadera irrisió, un oprobi, la mort, la degollació de la llibertat individual i de la dignitat personal. Allà no hi ha garantia ni

5. Josep Massot, en la conferència «L'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i les "Normes" de l'Institut d'Estudis Catalana», llegida al Curs d'estiu de la Fundació Germà Colón l'any 2012, semblava suggerir que Alcover s'hauria inspirat, per anomenar definitivament el diccionari, en unes informacions que es poden llegir en la *Geografía General del Reino de Valencia*, de Francesc Carreras Candi: «El lenguaje catalano-valenciano-baleárico se desarrolló paralelamente a las demás lenguas italias, que no son anteriores ni posteriores á la del Lacium» (p. 742) i «La lengua ibérica tiene hoy su representación más plena en la lengua generalmente llamada *catalana*, que hemos denominado *valenciano-catalano-baleárica*» (p. 742). Tanmateix, atès que l'obra està redactada entre 1920 i 1927, i conté diverses referències a Alcover, potser es podria pensar el contrari, o que la denominació s'hagués generat espontàniament de manera separada.

6. Els mots subratllats indiquen els que són substituïts en la versió de *La Vanguardia Balear*. A *La Vanguardia Balear*: senyors meus i amics.

7. A *La Vanguardia Balear*: els he remès.

8. Núm. 6, tom X, del *Bolletí del Diccionari de la llengua catalana*.

9. Vegeu, en relació amb la biblioteca alcoveriana, PEREA (2011).

10. Els claudàtors indiquen la informació que no apareix en la carta publicada a *La Vanguardia Balear*.

11. A *La Vanguardia Balear*: d'Estudis Catalans.

redòs de res contra el *mal gènit* i les arbitrariedats d'En Puig i Cadafalch, ni¹² negú s'hi atreveix ni s'atansa a tossir a disgust d'ell per que no el fassen botir cent hores lluny, despullantlo com un Sant-Crist, fentli perdre irremisiblement el tros de pa que tengués¹³ dins lo presupost provincial o de la Mancomunitat. ¿Com aguanta Barcelona tal despotisme i tirania d'En Puig i Cadafalch, vertader *Cacic Major* de la ciutat comtal, com no ho fou¹⁴ may ni el famós Planes i Casals¹⁵ ni may n'ha vist Mallorca cap de consemblant? ¡I aquest homo reclama d'Espanya l'*Autonomia Integral*! ¡Deu esser per consolidar dins¹⁶ Catalunya el més inhumà dels despotismes i el més ferest dels centralismes, no de Madrid, sino de Barcelona, que ès *per això* que *plora s'al·lot*.

Jo prec a vostè que se fixi¹⁷ en la partida de coses que du aqueix *Bolletí* derrer, que proven l'horrible desgavell científic i administratiu que reyna dins l'*Institut d'Estudis Catalans* i dins la Diputació de Barcelona per culpa sobre tot d'En Puig i Cadafalch, que fins i tot ha merescuda la reprovació i la protesta més perentoria dels primers filòlegs d'Itàlia i Suïssa, com son els [grans] Professors: Guarnerio de Pavia, Salvioni de Milàn i Jud de Zürich i altres que no destap per no espolsarlos a les ires dels elets de l'*Institut* i del qui elze¹⁸ guarda les espalles, lo *Cacic Major* anomenat (Deu li ajud allà on ès i li don una mica de seny, que tanta de falta li fa!).

Devant l'actitut [intolerable] dels *Cacics* de Barcelona (els polítics: En Puig i Cadafalch i companyia; els gramaticals: En Fabra i companyia), jo he resolt seguir l'*Obra del Diccionari*, donantli un caràcter primordialment *balear*, de manera que result propiament lo *Diccionari Balear*. Jo esper que vostès¹⁹ com tots els mallorquins, menorquins i eyvissencs *concients* i de bona voluntat, que estimen, no just de boca, sino de fets, la terra nadiu i lo bon nom, lo progrés i la cultura d'ella, me voldrán aydar en tal empresa, fentme tot lo costat que pertoca per arribarla a bona fi, ja que un *Diccionari* com el que tractam de fer, no pot esser l'obra d'un tot sol, per abrinat i empiulat que siga, sino de tot el floret de la gent que parla tal idioma. Això se necessita per que²⁰ l'*Obra del Diccionari Balear* capiti tant bé com hauria de

12. A *La Vanguardia Balear*: i.

13. A *La Vanguardia Balear*: tenga.

14. A *La Vanguardia Balear*: fonc.

15. Es refereix al polític i advocat Manuel Planas i Casals (Barcelona, 1837-1907), cap del partit liberal conservador a Catalunya i representant típic del caciquisme.

16. A *La Vanguardia Balear*: a.

17. A *La Vanguardia Balear*: a vostès que se fixin.

18. A *La Vanguardia Balear*: los.

19. A *La Vanguardia Balear*: vostè.

20. A *La Vanguardia Balear*: Jo necessit esclovellar més aqueix pensament, i per això he pensat que, en lloc de donar an el Foment del Civisme la conferència anunciada per dia 12 del corrent, convé més publicar demunt LA VANGUARDIA un enfilall d'articles per dir escrivint lo que duya la idea de dir rallant en tal conferència per que així siguen més que se'n puguen aprofitar i ho puguen pair millor i.

capitar p'el bon nom de Mallorca, Menorca i Eivissa, que ès allà on se conserva més pura, més polent, més galanxona, més llampant, més genuina, més incontaminada i més estrenua la llengua del Rey En Jaume, del Bt. Ramon Lull, de St. Vicens Ferrer, de N' Ausias March, que omplí de gloria els sigles XIV i XV com no ho va fer cap altra nació d'Europa.

Si vostè s'anima²¹ a ferme costat contra els *Cacics* antifilològics, antiliteraris i antipatriòtics de Barcelona per dur endevant i a bon terme l'obra del *Diccionari-Balear*, le hi²² agrairà de cor

Son afectíssim

Antoni M. Alcover, pre.

2. Carta de Jaume Comas, president del Foment del Civisme

[Contestada 9 febrer, 919]

Fomento del Civismo
Seriñá, 7, pral.
Palma de Mallorca

Enterada esta Sociedad del laudable cuan patriótico propósito que anima a V. S. de proseguir su meritísima labor filológica, comenzada bajo los auspicios de la Mancomunidad Catalana, interrumpida por justas razones de dignidad y otras, encaminada ahora a la formación de un Diccionario balear, acordó por unanimidad ofrecer a V. S. el modesto pero sincero concurso moral y material de esta entidad.

Mucho me honro en comunicar a V. S este acuerdo en cumplimiento del mismo.

Dios guarde a V. S. muchos años

Palma 31 de Enero de 1919

El Presidente
Jaime Comas

Ilmo. Sr. D. Antonio M. Alcover Palma

21. vostès s'animen.

22. els ho.